



## NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),  
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),  
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz  
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH140013  
NAZWA  
OBSZARU Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie

### ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

### 1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH140013	<a href="#">Powrót</a>
---------------	-------------------------------	------------------------

#### 1.3. Nazwa obszaru

Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie

1.4. Data opracowania 2001-08	1.5. Data aktualizacji 2017-02
----------------------------------	-----------------------------------

#### 1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska  
Adres: Polska Wawelska 52/54 Warszawa 00-922  
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2004-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2008-02
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	Brak danych
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	Nie wydano rozporządzenia

Wyjaśnienia:	Grudzień 2012 r. edycja granic (PZO zmniejszenie)
--------------	---

## 2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

[Powrót](#)

Długość geograficzna	Szerokość geograficzna
21.4471	52.5313

2.2. Powierzchnia [ha]:	2.3. Obszar morski [%]
300.48	0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2	Nazwa regionu
--------------------	---------------

PL12	Mazowieckie
------	-------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

## 3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

[Powrót](#)

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
2330			1.71		M	B	C	B	B
4030			63.36		M	A	B	B	A
91T0			1.2		M	C	C	C	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

## 4. OPIS OBSZARU

[Powrót](#)

### 4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N10	0.01
N23	0.57
N19	28.51
N17	54.49
N12	16.42
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

#### Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony jest w środkowej części woj. mazowieckiego (większość obszaru należy do gminy Wyszków, a niewielka część południowo-wschodnia do gminy Zabrodzie). Są to zarówno tereny leśne, jak i nieużytki i niewielkie płyty gruntów rolniczych. Między Mostówką, a Lucynowem rozciąga się kompleks wydm porośniętych murawami psammofilnymi, wrzosowiskami oraz różnymi zbiorowiskami borowymi. Pożar w 1993 r. zniszczył znaczną część lasów, jednocześnie spowodował bardzo silną ekspansję mącznicy lekarskiej *Arctostaphylos uva-ursi* (gatunku chronionego), której płyty osiągają powierzchnię 100-200 m<sup>2</sup>. Stanowisko to można zaliczyć do największych znanych stanowisk w Polsce. Na omawianym terenie obok wrzosowisk mącznicowych występują także murawy szczotlichowe, wrzosowiska oraz zróżnicowane troficznie zbiorowiska borowe.

### 4.2. Jakość i znaczenie

W terenie o bardzo zróżnicowanej rzeźbie, występują cenne zbiorowiska roślinne na piaszczystych, ubogich glebach. Dwa spośród nich, zajmujące łącznie ponad 70% obszaru znajdują się w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Flora liczy 348 gatunków roślin naczyniowych. Spośród nich 8 gatunków jest objętych ścisłą ochroną, natomiast dalszych 7 - częściową. Na uwagę zasługuje bogate stanowisko kukułki plamistej *Dactylorhiza maculata*. Obiekt reprezentuje unikatowe w skali Polski, prawdopodobnie największe stanowisko mącznicy lekarskiej *Arctostaphylos uva-ursi*. Występuje tu też 29 gatunków rzadkich regionalnie.

2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi

Procent pokrycia 0,57%

Powierzchnię siedliska (1,71 ha) obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r. (Falkowski 2011).

Reprezentatywność - B

Pod względem fitosocjologicznym są to murawy szczotlichowe *Spergulo vernalis-Corynephorum* (R. Tx. 1928) Libb. 1933. specyficzny wygląd tym luźnym, ubogim gatunkowo murawom nadają niskie, ciepłolubne i sucholubne, kępkowe trawy, wśród których dominuje szczotlichy siwa *Corynephorus canescens*. Pomiedzy kępami traw rosną drobne rośliny jednoroczne, które giną latem. Należą do nich, m.in.: sporek wiosenny *Spergula morisonii* i chroszcz nagołodygowy *Teesdela nudicaulis*. Oprócz tego spotkać tu można byliny, do których należą: czerwiec trwały *Scleranthus perennis* i jasionie piaskowy *Jasione montana*. Późniejsze stadia rozwojowe muraw cechuje obecność macierzanki piaskowej *Thymus serpyllum* oraz traw: kostrzew - owczej *Festuca ovina* i czerwonej *Festuca rubra*, mietlicy pospolitej *Agrostis capillaris* oraz strzęplicy sinej *Koeleria glauca*. Wykształca się tu również warstwa mszysta, której brak w stadiach inicjalnych, z dominującym płonikiem

włosistym *Polytrichum piliferum*.

Względna powierzchnia - C

W obszarze wydmy śródładowe zajmują 1,71 ha

Stan zachowania B

Stopień zachowania struktury - dobrze zachowana

Struktura siedliska jest na poziomie runa prawidłowa ze słabo zaznaczoną strukturą dwuwarstwową. Krzewy i podrost drzew jest nadmierny i sięga 30%. Stopień zachowania struktury oceniono na II - dobrze zachowany.

Stopień zachowania funkcji - dobrze zachowana

Procesy sukcesyjne zachodzące na wydmach (głównie rozwój podrostu drzew) nie są intensywne. Dotyczy to ok. 60% muraw. Kluczowy parametr warunkujący rekrutację siewek gatunków muraw szczotlichowych-odslonięta gleba - jest zachowany w 60% powierzchni fitocenozy.

Perspektywy zachowania funkcji są dobre.

Możliwość renaturyzacji - łatwa

Głównym zagrożeniem są procesy sukcesyjne. Usuwanie podrostu drzew jest prostym i tanim zabiegiem czynnej ochrony.

Ocena znaczenia obszaru - B

Za podstawę oceny przyjęto reprezentatywność i stan zachowania. Ze względu na łatwą renaturyzację perspektywy zachowania są dobre.

4030 - Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*)

Procent pokrycia 21,08%

Powierznię muraw (63,26 ha) obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r. (Falkowski 2011).

Reprezentatywność - A

w obrębie obszaru występują dwa różniące się pod względem struktury i składu gatunkowego zbiorowiska wrzosowiskowe:

" wrzosowiska janowcowe *Calluno-Genistetum* R. Tx. 1937 - zbiorowiska o wyraźnej dwuwarstwowej strukturze. W wyższe dominują krzewinki wrzosu zwyczajnego *Calluna vulgaris*. Drugą warstwę budują niskie pokrojowo rośliny, takie jak: jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, mietlica pospolita *Agrostis capillaris*, macierzanka piaskowa *Thymus serpyllum*, turzyca wrzosowiskowa *Carex ericetorum* oraz liczne gatunki porostów i mchów. W większości płatów znaczny udział mają drzewa: sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i brzoza brodawkowata *Betula pendula* co jest przejawem zawansowanego procesu sukcesji. Wysokość wrzosowisk waha się od 20 do 40 cm, przy zwarciu dochodzącym do 80%.

" wrzosowiska mącznicowe *Arctostaphylo-Callunetum* R. Tx. et Prsg 1940 - zbiorowisko krzewinkowe zdominowane przez płaty płózającej się mącznicy lekarskiej *Arctostaphylos uva-ursi* i towarzyszącego jej wrzosu zwyczajnego *Calluna vulgaris*. Wolne przestrzenie porastają niskie pokrojowo rośliny, m.in.: jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella*, kostrzewa owcza *Festuca ovina* oraz mchy i porosty. Pojedynczo i w rozproszeniu pojawiają się drzewa sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Wysokość wrzosowisk waha się od 10 do 40 cm, przy zwarciu dochodzącym do 100%.

Względna powierzchnia - C

W obszarze murawy kserotermiczne zajmują 67,04 ha.

#### Stan zachowania B

Stopień zachowania struktury - dobrze zachowana

Struktura siedliska jest na poziomie runa prawidłowa. Krzewy i podrost drzew jest nadmierny i sięga w wielu płatach 25-50%.

Stopień zachowania funkcji - dobrze zachowana

Procesy sukcesyjne zachodzące w obrębie wrzosowisk (podrost drzew) są w wielu miejscach intensywne. Dotyczy to ok. 50% wrzosowisk.

Możliwość renaturyzacji - łatwa

Głównym zagrożeniem są procesy sukcesyjne. Usuwanie podrostu drzew jest prostym i tanim zabiegiem czynnej ochrony.

Ocena znaczenia obszaru - A

Za podstawę oceny przyjęto powierzchnię wrzosowisk, ich reprezentatywność i stan zachowania. Ze względu na łatwą renaturyzacji perspektywy zachowania są dobre.

#### 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowi postać Peucedano-Pinetum)

Procent pokrycia 0,4%

Powierzchnię muraw (1,2 ha) obliczono na podstawie inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2011 r. (Falkowski 2011).

Reprezentatywność - C

Sosnowy bór chrobotkowy na terenie Obszaru zajmuje tylko grzbiet wydmy i najwyższe jej partie zboczowe. Trudno jest wyznaczyć wyraźną granicę występowania siedliska, gdy różnie w sposób stopniowy przechodzi on w bór świeży. W drzewostanie dominuje sosna *Pinus sylvestris* uzyskując zwarcie koron ok. 70%. Warstwa podszytu jest bardzo słabo wykształcona a głównym jej elementem są naturalne odnowienia sosnowe i pojedyncze jałowce *Juniperus communis*. Ze względu na skrajnie ubogie i skrajnie suche podłoże runo jest bardzo ubogie, a występujące tu gatunki występują w małej liczebności. Z gatunków charakterystycznych w warstwie zielnej występują krzewinki: wrzos zwyczajny *Calluna vulgaris*, borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea* i borówka czarna *Vaccinium myrtillus* oraz gatunki zielne: śmiełek pogięty *Deschampsia flexuosa*. Niewielki udział mają kostrzewa owcza *Festuca ovina* i szczaw polny *Rumex acetosella*. W warstwie mszystej dominują chrobotki: chrobotek leśny *Cladonia arbuscula*, chrobotek reniferowy *Cladonia rangiferina*, chrobotek wysmukły *Cladonia gracilis*, chrobotek gwiazdkowaty *Cladonia uncialis*, chrobotek widlasty *Cladonia furcata*, jednak ich udział jest poniżej 40%. Opis względem fitosocjologicznym jest to uboga postać boru świeżego *Peucedano-Pinetum*.

Względna powierzchnia - C

W obszarze sosnowy bór chrobotkowy zajmuje 1,2 ha.

Stan zachowania C

Stopień zachowania struktury - niedostatecznie zachowana

Struktura siedliska dolnych warstw słabo zaznaczona. Kondycja plech porostów oceniona została jako średnia. Udział porostów w strukturze fitocenoz jest poniżej 30-40%.

Stopień zachowania funkcji - słabo zachowana

Runo porostowe siedliska słabo wykształcone, brak w nim charakterystycznej, typowej mozaikowatej formy murawek o różnych odcieniach szarości i zieleni w dnie boru sosnowego. Dominacja chrobotka leśnego *Cladonia arbuscula*, świadczy o stadium sukcesyjnym siedliska. Runo chrobotkowe jest niskie co oznacza słabą kondycję.

#### Możliwość renaturyzacji - trudna

Głównym zagrożeniem są procesy sukcesyjne i eutrofizacja siedliska. Przeciwdziałanie zamianom za pomocą czynnej ochrony jest zadaniem trudnym logistycznie i metodycznie. Na chwilę obecną wskazana jest ochrona bierna polegająca na wyłączeniu siedliska z użytkowania gospodarczego (wycinka drzew).

#### Ocena znaczenia obszaru - C

Za podstawę oceny przyjęto reprezentatywność i stan zachowania. Ze względu na regres siedliska w całej Polsce związany z eutrofizacją siedliska oraz sukcesją w kierunku żyźniejszych postaci borów świeżych m.in. na skutek zanieczyszczeń powietrza perspektywy ochrony siedliska przy jednocześnie jego niewielkiej ogólnej powierzchni w Ostoje należy je ocenić jako niezadowolające.

### 4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

### 4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

### 4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Ciosek M.T. 2000. Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng. i wrzosowiska mącznicowe

Arctostaphylo-Callunetum R.Tx. et Presg 1949 w Polsce środkowo-wschodniej na tle ich zróżnicowania w Polsce. Rozprawa nauk., Akad. Podlaska. 65: 1-82.

Ciosek M.T. 2001. Opracowanie przyrodnicze projektowanego rezerwatu przyrody Wrzosowiska mącznicowe na wydmyh Lucynowsko-Mostowieckich koło Wyszkowa. Msc.

Falkowski Michał, Ciosek Tadeusz 2007 Plan lokalnej współpracy na rzecz ochrony obszaru Natura 2000 - PLH140013 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie Ministerstwo Środowiska

Fijałkowski D., Górski J. 1968. Stosunki ekologiczne i fitosocjologiczne siedlisk mącznicy lekarskiej Arctostaphylos uva-ursi pod Zaklikowem w województwie lubelskim. Fragm. Flor. Geobot. 14,4: 433-440.

Głowacki Z. 1988. Zbiorowiska psammofilne klasy Sedo-Scleranthetea Wysoczyzny Siedleckiej i terenów przyległych na tle ich zasięgów. Rozprawa nauk. WSRP, Siedlce. 20: 5-122.

## 6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie
Adres:	Polska Henryka Sienkiewicza 3 00-015 Warszawa
Adres e-mail:	rdos.warszawa@rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

<input type="checkbox"/>	Tak
<input type="checkbox"/>	Nie, ale jest w przygotowaniu
<input checked="" type="checkbox"/>	Nie

## 7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH140013

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

Tak  Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--

---